

Arkivsak

26/11004-1

Saksbehandler

Kristina Rabe

Saksgang

Yrkesopplæringsnemnda

Hovedutvalg for utdanning

Møtedato

25.08.2026

25.08.2026

Rapport - Heving av lærekontrakt

Innstilling fra fylkesdirektøren

Saken tas til orientering.

Sammendrag

I forbindelse med prosjektet «Yrkesfagløpet» og arbeidet med å styrke kvaliteten i Vestfoldskolen, er det utarbeidet en rapport om hvorfor noen lærlinger hever lærekontrakten før fullføring av opplæringsløpet. Rapporten er en del av grunnlaget for endringer i opplæring og oppfølging i Vestfold.

Rapporten:

- Undersøker årsaker til heving av lærekontrakter, opplevelser hos lærlinger og bedrifter, samt tiltak for å øke fullføringen.
- Avdekker sammensatte utfordringer og muligheter i fag- og yrkesopplæringen.
- Gir oversikt over eksisterende kunnskap på feltet.

Tiltak som følge av rapporten:

- Ny organisering og innhold: Opprettelse av Elevtjenesten og VeiVis for bedre samhandling mellom skole, bedrift og støtteapparat.
- Tidlig innsats: Alle lærlinger får en kontaktperson fra skolen, med særlig oppfølging av elever med ekstra behov.
- Onboarding og informasjon: Arbeidsgrupper utvikler bedre rutiner for introduksjon av lærlinger, samt tydeligere informasjon om rettigheter, plikter og støttepersoner.

Bakgrunn og saksgang

I forbindelse med utviklingen av kvalitet i Vestfoldskolen, og prosjekt «Yrkesfagløpet», er det utarbeidet en rapport om hvorfor noen lærlinger velger å avslutte læretiden før den er fullført. Rapporten har sammen med annet forskningsmateriale og erfaringer blitt lagt til grunn for justeringer og endringer i hvordan opplæring og oppfølging gjennomføres i Vestfold. Rapporten legges frem for Yrkesopplæringsnemnda for uttalelse og hovedutvalg for utdanning gjør vedtak i saken.

Saksopplysninger

Rapporten «Heving av lærekontrakt i videregående opplæring» undersøker årsakene til at lærekontrakter heves i videregående opplæring, hvordan prosessen oppleves av både lærlinger og ansatte i lærebedrifter, og hvilke tiltak som kan bidra til at flere fullfører. Gjennom kvalitative intervjuer og gjennomgang av relevant forskning, avdekkes et sammensatt bilde av utfordringer og muligheter i fag- og yrkesopplæringen. Rapporten gir også en oversikt over eksisterende kunnskap på feltet.

Prosjekt yrkesfagløpet var en del av flere prosjekter og forskning som har ledet frem til ny organisering og innhold i skolen. I tillegg er det igangsatt flere mindre tiltak for å svare opp utfordringsbildet som tegnes i rapporten. (Vedlegg)

Opprettelsen av Elevtjenesten og VeiVis skal bidra til styrket samhandling mellom skole, lærebedrift og støtteapparatet og gi felles forståelse av roller, ansvar og mål. Organiseringen skal også bidra til tidlig innsats og bedre grunnlag for valg og større motivasjon for læretiden.

Alle elever som går over i lære, skal ha en kontaktperson fra skolen de kan kontakte, og skolen skal følge opp i hele læreløpet, særlig for elever som har hatt ekstra tilrettelegging på skolen.

Etter prosjekt yrkesfagløpet er det opprettet mindre arbeidsgrupper bestående av samarbeidsorgan, lærebedrifter og rådgivere for å utvikle gode oppstartsrutiner for lærlinger og utvikle bedre og lettere tilgjengelig informasjon om rettigheter og plikter og hvem lærlingene har som kan bidra i læretida. Det planlegges også et arbeid i yrkesfagløpet og i fagnettverkene rettet mot faget yrkesfaglig fordypning (YFF). Vurderingsarbeid og bruken av YFF for å få innsikt i flere yrkesvalg blir sentralt i dette arbeidet.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Endringene som kommer som en følge av bl.a. rapporten, løses innenfor rammen til opplæring og tannhelse. Virksomhetene og administrasjonen må arbeide annerledes som følge av ny organisering og innhold i Vestfoldskolen. Rettighetene til lærlingene ivaretas bedre som følge av endringene som gjøres.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Mål 4, God utdanning: Sikrer inkluderende utdanning, reduserer frafall, styrker yrkesfaglig kompetanse og livslang læring. Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst: Øker sysselsetting, reduserer NEET-andelen og styrker samarbeidet mellom utdanning og arbeidsliv. Mål 17, Samarbeid for å nå målene: Bedre samarbeid og koordinert innsats.

Konsekvenser for CRPD

Fylkeskommunens ansvar etter CRPD, herunder artikkel 24 om utdanning, vurderes som ivaretatt på en god måte i rapporten og i den nye organiseringen av opplæring og oppfølging.

Fylkesdirektørens vurdering

Rapporten konkluderer med at det er behov for en helhetlig og koordinert innsats for å støtte lærlinger gjennom læretiden. Fag- og yrkesopplæringen må forstås som et system der lærling,

skole, bedrift og støtteapparat samhandler. De siste to årene har opplæring og tannhelse arbeidet med en ny måte å organisere opplæring og oppfølging på, og samtidig fornyet innhold i Vestfold skolen. Målet med endringene er bl.a. å gi helhetlig og koordinert innsats for å støtte lærlinger gjennom læretiden.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektør anbefaler at saken tas til orientering.

Vedlegg:

VFK_Rapport_Heving av lærekontrakt